

Over recht en regels in de verzekeringsbranche.

DE COLLECTIEVE VERGUNNING TOEGELICHT

ER IS RECENT VEEL TE DOEN GEWEEST OVER COLLECTIEVE VERGUNNINGEN, MET NAME BIJ VERENIGINGEN VAN EIGENAREN (VVE'S). DE AFM HEEFT DE BRANCHEVERENIGING VOOR VVE BEHEERDERS PER 14 JUNI 2016 GOEDKEURING GEGEVEN VOOR EEN COLLECTIEVE VERGUNNING. ZO KUNNEN ZELFSTANDIGE VVE'S ALS AANGESLOTEN ONDERNEMING ONDER DEZE VERGUNNING WERKEN. MAAR HOE ZIT HET EIGENLIJK MET COLLECTIEVE VERGUNNINGEN?

- De Wet op het financieel toezicht (Wft) schrijft voor dat een door de AFM verleende vergunning noodzakelijk is om actief te kunnen zijn als financieel dienstverlener. Om een vergunning te kunnen krijgen, moet de aanvrager aan diverse in de Wft neergelegde vergunningseisen voldoen. Die vergunningseisen zien op onder meer deskundigheid van dagelijks beleidsbepalers, vakbekwaamheid van medewerkers en inrichting van de bedrijfsvoering. Een financieel dienstverlener kan goede redenen hebben om geen zelfstandige vergunning te willen of kunnen aanvragen; bijvoorbeeld als de financieel dienstverlener actief is in meerdere zelfstandige vestigingen. Het kan dan aantrekkelijk zijn om niet voor iedere vestiging een aparte vergunning te hoeven aanvragen, maar slechts één vergunning voor alle vestigingen. De Wft biedt voor die financiële dienstverleners een alternatief voor het aanvragen van een zelfstandige vergunning. Dit alternatief heet een collectieve vergunning en is geregeld in artikel 2:105 Wft.

VEREISTEN

De collectieve vergunning kan bij de AFM worden aangevraagd waarna de AFM de bevoegdheid heeft om aan deze partij, de centrale rechtspersoon genoemd, een collectieve vergunning te verlenen. Voor de financieel dienstverlener die zo'n vergunning aanvraagt, gelden -bovenop de andere vergunningseisen- nog een aantal aanvullende eisen. Zo dient de aanvrager een rechtspersoon te zijn die bij de aanvraag moet aantonen dat zij in staat is te kunnen bepalen op welke wijze de aangesloten ondernemingen zich conform de Wft horen te gedragen. Ook moet zij in staat zijn om (dwingend) te bewerkstelligen dat de aangesloten ondernemingen de door de AFM gegeven aanwijzingen daadwerkelijk opvolgen. Hoe dit geregeld kan worden en aan de AFM kan worden aangetoond, is afhankelijk van de wijze waarop de samenwerking tussen de centrale onderneming en de aangesloten partijen wordt vormgegeven. Als er bijvoorbeeld een nieuwe entiteit (zoals een bv) wordt opgericht, waarin zowel de centrale rechtspersoon als de aangesloten ondernemingen meedoen (bijvoorbeeld via aandelen), dan ligt het voor de hand om de afspraken rondom de zeggenschap en bevoegdheden van de centrale rechtspersoon in de statuten neer te leggen. Er kan ook voor gekozen worden de afspraken vast te leggen in een samenwerkingsovereenkomst. Zolang maar blijkt dát de

'ALLES KOMT OP HET BORD VAN DE CENTRALE ONDERNEMING'

centrale rechtspersoon de partij is waar de zeggenschap rust en op welke wijze de bevoegdheden van de aangesloten ondernemingen worden ingeperkt.

Een tweede vereiste is dat de centrale rechtspersoon moet kunnen aantonen dat zij voldoende mogelijkheden heeft om de aangesloten ondernemingen doorlopend deskundige ondersteuning te bieden. Dit kan bijvoorbeeld worden geregeld door vanuit de centrale rechtspersoon periodiek bijeenkomsten te organiseren waarin de voor de aangesloten ondernemingen relevante ontwikkelingen worden doorgenomen. Ook kan de centrale onderneming een helpdesk aanbieden of de vereisten op vakbekwaamheidsgebied actief bewaken.

Het derde element is dat de centrale rechtspersoon door de aangesloten ondernemingen moet worden gemachtigd om hen bij de AFM te vertegenwoordigen. Die vertegenwoordigingsbevoegdheid ziet niet alleen op de vergunningaanvraag maar ook voor de periode dat partijen onder de vlag van de collectieve vergunning actief zijn.

VOORDELEN

De mogelijkheid voor financieel dienstverleners om onder één collectieve vergunning te kunnen opereren, biedt evident voordelen. Er hoeft immers maar één vergunning aangevraagd te worden in plaats van voor iedere aangesloten partij een eigen vergunning en dat scheelt kosten. In de praktijk biedt de collectieve vergunning diverse toepassingsmogelijkheden. Bijvoorbeeld voor een beheerder van een Vereniging van Eigenaren. Volgens de AFM kan een beheerder van een VvE onder omstandigheden voor verrichte verzekeringsactiviteiten worden aangemerkt als bemiddelaar in de zin van de Wft. Voor bemiddelen is een Wft-vergunning nodig. Het is voor een VvE-beheerder voorstelbaar niet werkbaar om er zelf een aan te vragen. De VvE-beheerder kan er dan voor kiezen om als aangesloten onderneming te opereren onder de collectieve vergunning van bijvoorbeeld een assurantieadviseur of branchevereniging.

VERANTWOORDELIJKHEID

Zoals met veel zaken in het leven, geldt ook hier: bezint eer ge begint. Want op de centrale onderneming rust een zware verantwoordelijkheid met mogelijk grote gevolgen. De centrale onderneming zal namelijk door de AFM worden beschouwd als het enige aanspreekpunt. Door de AFM zal nog uitsluitend met de centrale onderneming worden gecommuniceerd, ook waar het

zaken betreft die zien op het doen en nalaten van de aangesloten ondernemingen. Als de medewerkers van de aangesloten ondernemingen zich niet gedragen, komen de consequenties daarvan voor rekening van de centrale onderneming. De door de AFM te treffen handhavingsmaatregelen, denk aan boetes, komen dan uitsluitend voor rekening van de centrale onderneming.

RECIDIVE

Het is zelfs mogelijk dat als één van de aangesloten ondernemingen in de fout is gegaan en er doet zich nadien bij een andere aangesloten onderneming nog een incident voor, dat de AFM dit beoordeelt als recidive en er dus een hogere boete opgelegd kan worden. Dit komt dan eveneens op het bord van de centrale onderneming. Het is dus van groot belang dat de centrale onderneming goed op de hoogte is van het reilen en zeilen binnen de bij haar aangesloten ondernemingen. Dit kan bijvoorbeeld geborgd worden door periodiek audits uit te (laten) voeren, waarbij steekproefsgewijs op dossierniveau wordt beoordeeld of er conform de wet- en regelgeving wordt gewerkt. Maar ook het gebruiken van het gezond verstand (is mijn organisatie er eigenlijk wel op ingericht om daadwerkelijk met meerdere aangesloten ondernemingen samen te werken?), het maken van goede en heldere afspraken (hoe ziet de samenwerking er in de praktijk uit en wat verwachten partijen van elkaar?) en duidelijke en frequente communicatie tussen de centrale onderneming en de aangesloten ondernemingen (welke personen overleggen wanneer met elkaar?) zijn voor een centrale onderneming van wezenlijk belang om de onder haar paraplu opererende ondernemingen onder controle te houden. ■